

Kazatel: Josef Hurta, kázání prof. Pavel Filipi

Písně: 130, 1 – 3 v., 256, 258, 416

Čtení: 1 Pt 1, 3 – 12

Text: **J 16, 5 – 15** *Nyní však odcházím k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: Kam jdeš? Ale že jsem k vám tak mluvil, zármutek naplnil vaše srdce. Říkám vám však pravdu: prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespátříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen. Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.*

Možná jste si také někdy říkali, že by nebylo špatné, kdyby Pán Ježíš nikdy do nebe neodešel a prostě tady zůstal. Božská všemohoucnost by to jistě dokázala nějak zařídit, aby Pán Ježíš mohl pořád být s námi, konat své mocné činy, kázat svá mocná slova, dnes by o něm mohly existovat i fotografie a filmové záběry z jeho činnosti — a lidé by pak v něho snadněji uvěřili. To je pochopitelně iluze. Nejen to nekonečné přebývání na světě v lidském smrtelném těle, ale především je iluzí, že by v něj takto lidé snáze uvěřili. Vždyť ani tenkrát, když Pán Ježíš chodil fyzicky po této zemi, tak mu všichni neuvěřili. Člověka, který je přesvědčen, že mu bez Krista bude líp, by nepřesvědčil ani dokumentární filmový záběr. Nicméně i učedníkům to bylo líto, že Ježíš je opouští. Četli jsme, že *zármutek naplnil* jejich srdce, jako když se loučíme s milovaným člověkem navždycky a on teď bude existovat jen v naší mysli, v naší vzpomínce. Jak ověříme, že nás paměť neklame? Jak prokážeme, že to, co o něm vyprávíme, nejsou jen naše subjektivní dojmy?

Tyto otázky trápily sbory Kristových následovníků již v první a druhé křesťanské generaci. A mohou se dnes objevit znovu, s ještě větší palčivostí. My máme dnes ještě větší nedůvěru k tomu, co se nám o někom pouze vypráví, co je založeno jen na slovech. A víme, jaké podvody na nás může spáchat naše vlastní mysl. Psycholog vám vyloží zákony autosugesce, tedy jakéhosi sebepřesvědčování, historik a filosof vám vysvětlí, že mnohé iluzorní náboženské pojmy a představy jsou nereálné a falešné. A my si chtě nechtě musíme připustit k tělu otázku: Není ten Ježíš Kristus, k němuž se hlásíme, jen obraz vzrušené mysli apoštolů (nebo i té naší), není to jen výplod zbožné nálady, vyjádření našich neuskutečněných přání? Tato otázka je nepřijemná, ale není nemístná. Neboť my opravdu žijeme v situaci, kdy nemůžeme Ježíše Krista předvést jako předmět doličný. Naše víra je bez důkazů.

Někteří teologové před touto otázkou kapitulovali a nakonec řekli: Ano, je to tak, ale není se zač stydět, vždyť Ježíš Kristus opravdu žije jen v našem nitru, jen odtud k nám mluví, odtud na nás působí. Jde jen o to, abychom se co nejpozorněji zaposlouchali do hlasu svého vlastního nitra, do hlasu svých vlastních zkušeností, abychom jim nechali volný prostor bez jakéhokoli vnějšího nátlaku, tedy bez dogmatických a církevních pouček.

Jak to tedy je? Jak je nám Ježíš Kristus přítomen nyní, když už mezi námi nechodí jako tenkrát? Jak spolehlivě s ním můžeme počítat? Odpověď, kterou dává dnešní oddíl z evangelia, je jasná. Ježíš říká: Já vám budu přítomen i nadále. Jako Přímluvce a Duch pravdy. Tedy ne jako produkt vaší mysli, výron vašeho roztouženého nebo neuspokojeného nitra. A můžeme si povšimnout, že podání těchto Ježíšových slov si velmi, až do detailů, dává záležet, aby zdůraznilo, že ten Přímluvce, Duch pravdy je mimo nás. Všimněme si těch výrazů: *Přijde k vám. Pošlu ho k vám. Oznámí vám. Zvěstuje vám.* Všechna tato slovesa jasně naznačují: Není v nás, nemluví k nám z našeho nitra. Přichází k nám, tj. odjinud, mluví k nám, ne z nás, neposíláme si ho sami sobě. Když mluví, není to naše samomluva. Proto také je Duch svatý líčen jako osoba: Přímluvce neboli Utěšitel, samostatná bytost, která má svou vlastní energii, vlastní aktivitu, která jedná. Jedná pro nás, v náš prospěch, ale jedná on, Duch svatý.

Následuje otázka: Jak jedná? *Uvede vás do veškeré pravdy.* Uvede či povede, jako vede vidoucí slepého po cestě, jako vede matka dítě do školky, jako pastýř vede dobytče na pastvu. To je jeden ze způsobů, jimiž mezi námi dnes působí Ježíš Kristus, poté co odešel. Nechodí už mezi námi fyzicky, ale přesto nás na našich cestách vede.

Kam nás vede? K veškeré pravdě. A jak nás vede? Bude mluvit, bude zvěstovat. Naučí nás všemu a připomene všechno, co Ježíš řekl. (J 14, 26.) Všechno to jsou slovesa mluvního projevu, sdělování, zvěstování, připomínání, opakování. To znamená: Kdo hledá, jak se dnes projevuje Duch svatý, *at'* hledá kazatelnu; kazatelnu anebo kterékoli jiné místo, kde se sděluje, vykládá, učí, připomíná a opakuje Kristovo slovo. Nedejme se zmást představou, že působení Kristova Ducha nastává teprve tam, kde se objevují věci extravagantní. Je typickým nedorozuměním, že ze zprávy o prvních Letnicích v Jeruzalémě (Sk 2) se nám nejvíce do mysli vryly ohnivý jazyky a zvuk víchru, ale už méně to, že apoštolové mluvili Boží věci a Petr kázal. Prvním projevem Ducha svatého bylo tedy kázání. Kázání o Kristu, kterého Bůh vzkřísil. Zázrak Ducha svatého je skutečně zázrakem – zázrakem kazatelny.

Ale vraťme se ještě k tomu, co to je, že nás z kazatelny Duch svatý uvádí do *veškeré pravdy*. Pravda je, řečeno jednoduše: to, co platí. Účinek zvěstování z Ducha svatého je, že posluchač pozná: Ano, toto všechno platí. Platí to i pro mne. Všechno, co Ježíš řekl, platí. Všechno, co on zaslíbil, platí. Platí i pro mne. Jeho smrt na kříži, jeho vzkříšení – platí i pro mne. Výzva k pokání – platí i pro mne. Opuštění hříchů, pozvání k novému životu a do Božího království – platí i pro mne. Mohu s tím napříště počítat. Takto vypadá uvádění do veškeré pravdy. Posadíte se pod kazatelnu – a odcházíte s vírou, že Kristovo evangelium platí. A máte o čem přemýšlet. A máte se také z čeho radovat, z čeho se kát, za co děkovat a oč prosit. Máte opět proč doufat, věřit, milovat, proč odpouštět a proč se obětovat. A přijdete příště zas.

Stále se to děje. Ježíš už mezi námi nechodí, ale kazatelny tu stále jsou. Náš Pán se v Duchu svatém stále stará, aby se zvěštovalo evangelium a vzbuzovalo víru. Stále se děje ten zázrak kazatelny. To neznámá, že všechno, co se ozývá z kazatelen, ani všechno, co zní z této naší kazatelny, je vždycky z Ducha svatého. Ale tam, kde to je z Ducha pravdy, tam se odehrává něco pod kazatelnou, často ve vší tichosti a nenápadnosti. I pod touto naší kazatelnou jsou lidé, kteří se nově a s radostí přihlašují ke Kristu; v jeho jménu se opět modlí s důvěrou k nebeskému Otci; kteří i v tísní vnější nebo vnitřní zanotují chvalozpěv; kteří okoušejí, jak chutná svoboda – svoboda od peněz a od strachu ze smrti, od zhoubných vášní i od diktátu zvyklostí; i zde jsou lidé, kteří se čistě radují z Božího stvoření a chrání je; kterým žít ve společenství a sloužit si vzájemně není břemenem, nýbrž výsadou; lidé ochotní ke smíření, kteří neopustí bratra či sestru v nouzi či potupě, ale s láskou si nakládají cizí břemena na svoje vlastní. Zkrátka lidé, jimž se Kristovo evangelium stalo veškerou pravdou. To vše působí Duch vzkříšeného Krista. Žádná autosugesce by neměla tolik moci, aby dokázala člověka takto změnit.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, ty který jsi nám stále přítomný v Duchu svatém, děkujeme ti, že nás nenecháváš osiřelé, ale stále znovu k nám přicházíš a promlouváš k nám ve svém zvěstovaném slovu, v evangeliu, které je pravda, a které vždy a všude platí i pro nás.

Přímluvná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, v této chvíli ti přinášíme všelijaké své starosti, prostě vše, co zaměstnává a zneklidňuje naši mysl. Ať už věci závažné nebo i ty velku nedůležité. Věci, o nichž se běžně mezi sebou bavíme, ale i ty, které bychom nikomu neřekli. Věci osobní i záležitosti celého sboru. Modlíme za své bratry a sestry, za všechny své blízké, příbuzné a přátele, za své děti, za své rodiče, za své partnery. Modlíme se za naši společnost, za duchovní stav našeho národa, za lepší politickou kulturu v zemi, za moudrost pro ty, kterým jsi svěřil do rukou moc ke správě této země. Modlíme se za celou tvou církev, za působení Ducha svatého v našem sboru, v církvi, v nejrůznějších ekumenických iniciativách, ale i ve svém osobním životě. Modlíme se za konfirmandy. Prosíme o požehnání pro studenty, kteří skládají zkoušky. Pane, mám spoustu různých věcí na srdci, a tak přijmi i naše tiché osobní modlitby, kterým chceme v této chvíli dát prostor...*